

Raadsvoorstel

Onderwerp	Rekenkameronderzoek Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Groningen-Noord		
Telnr.	14 050	Bijlagen 1	
Registratienummer	257150-2024		
Classificatie	☒ Openbaar ☐ Geheim ☐ Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)		
Portefeuillehouder	Eikenaar/ Bloemhoff/ Van Niejenhuis/ Schuiling		
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja:	☐ Maand	Jaar
	LTA nee:	☒ Niet op LTA	

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. kennis te nemen van het rekenkamerrapport *Veel goede wil. Een basis om samen te werken aan de toekomst. Startonderzoek Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Groningen-Noord*;
- II. de aanbevelingen uit het rapport over te nemen;
- III. het college van B en W opdracht te geven om uitvoering te geven aan de aanbevelingen gericht aan het college en in ieder geval middels de voortgangrapportages te rapporteren over de voortgang van de implementatie daarvan; en in de gesprekken met de ketenpartners in het kader van de samenwerkingsrelatie Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Groningen-Noord aandacht te geven aan de aanbevelingen gericht aan de Maatschappelijke Coalitie (MC) en daarover eveneens in ieder geval via de voortgangsrapportages aan de raad te rapporteren;
- IV. conform de aanbevelingen gericht aan de raad:
 1. het college opdracht te geven een evaluatie voor te bereiden van de eerder in Groningen-Noord ingezette acties en interventies in het kader van de wijkontwikkeling, wijkvernieuwing en de Regio Deal Groningen Noord (aanbeveling 2);
 2. het college opdracht te geven een paragraaf over het NPLV Groningen-Noord in de begrotingscyclus op te nemen (aanbeveling 8);

Samenvatting

De Rekenkamer Groningen heeft een startonderzoek naar het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) Groningen-Noord uitgevoerd. In het onderzoek is gekeken of in deze fase helder is wat de ambities zijn, hoe die gaan worden behaald en of de gemeenteraad aan de hand van de beschikbare gegevens haar controlerende taak kan uitvoeren.

De Rekenkamer constateert dat het duidelijk is dat er al veel is gedaan om het programma op te zetten, maar dat er nog veel moet worden uitwerkt en in gang gezet. De Rekenkamer concludeert op basis van het onderzoek dat het voor de gemeenteraad nog niet mogelijk is (de ontwikkeling van) het programma aan de beleidsmatige en financiële kaders te toetsen. De tot op heden verstrekte informatie over het programma biedt de raad onvoldoende inzicht in de (financiële) inzet en voortgang van het programma.

Mede op basis van het onderzoekskader doet de Rekenkamer aanbevelingen aan de samenwerkende partijen, het college en de raad om zowel bij te dragen aan de transparantie en effectiviteit van het NPLV Groningen-Noord als om de positie van de raad te verbeteren. De aanbevelingen richten zich op het verder vormgeven aan de projectmatige sturing van de samenwerking met bijbehorende commitment; het nader uitwerken van herkenbare doelen in de tijd om richting te geven aan de uitvoering, evaluatie, monitoring en verantwoording van het programma; inzicht geven over in te zetten en ingezette maatregelen; het verder concretiseren van de rol en positie van de bewoners in het programma; en het adequaat informeren en betrekken van de raad.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

3. de agendacommissie te vragen om voor de jaarwisseling een meningsvormende sessie te beleggen waarin college en raad met elkaar in gesprek gaan over de informatie die de raad van het college verwacht in het kader van het NPLV Groningen-Noord (aanbeveling 19), wat er tenminste in het kader van het NPLV Groningen-Noord verstaan dient te worden onder ‘ingrijpende gevolgen’ waarover de raad op grond van art. 169 Gemeentewet om wensen en bedenkingen moet worden gevraagd (aanbeveling 20), en welke rol de raad zou moeten hebben bij het NPLV Groningen-Noord, inclusief de vraag hoe daar dan invulling aan te geven (aanbeveling 21); het college te vragen om voor deze sessie een discussienotitie op te stellen;
4. de agendacommissie te vragen om jaarlijks in overleg met het college een beeldvormende sessie te beleggen over het NPLV Groningen-Noord over de te realiseren en gerealiseerde resultaten, de wenselijkheid daarvan, de opvolging en de positie van de inwoners en de gemeente daarin (aanbeveling 22);
5. bij toekomstige besprekingen en besluitvorming rondom Groningen-Noord, wijkvernieuwing en het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Groningen-Noord na te gaan of (bewoners)participatie en inspraak op adequate wijze overeenkomstig de beleidsmatige en wettelijke kaders zijn meegenomen (aanbeveling 14).

Aanleiding en doel

Het NPLV Groningen-Noord maakt deel uit van het in juli 2022 gelanceerde NPLV: een programma om de leefbaarheid en veiligheid van 20 focusgebieden in 19 gemeenten op orde te brengen, om daarmee bewoners nieuw perspectief te bieden. De wijken van Groningen-Noord kampen al jaren met hardnekkige problemen. Ondanks inspanningen van bewoners en organisaties blijven leefbaarheid en veiligheid achter bij het stedelijke gemiddelde. Het langjarige NPLV Groningen-Noord wil dit tij keren. In Groningen-Noord geven sinds 2023 dertien (semi) publieke en private netwerkpartners – waaronder de gemeente Groningen, inwoners, politie, woningbouwcorporaties, scholen, WIJ Groningen en WerkPro – vorm aan het NPLV Groningen-Noord. Dit gebeurt in een langjarig samenwerkingsverband, erop gericht om Groningen-Noord gezamenlijk binnen 20 jaar naar het gemiddelde niveau van stedelijk Groningen te brengen. Het programma bevindt zich in de opstartfase.

De Rekenkamer Groningen heeft een startonderzoek naar het NPLV Groningen-Noord uitgevoerd. Daarbij is gekeken of in deze fase helder is wat de ambities zijn, hoe die gaan worden behaald en of de gemeenteraad aan de hand van de beschikbare gegevens haar controlerende taak kan uitvoeren.

Kader

N.v.t.

Argumenten en afwegingen

In dit startonderzoek naar het NPLV Groningen-Noord schetst de Rekenkamer de context van het programma, waaronder het gebiedsgerichte werken, wijkvernieuwing 3.0 en de Regio Deal Groningen-Noord. De Rekenkamer hanteert een onderzoekskader gebaseerd op actuele wet- en regelgeving, afspraken en gedragscodes van toepassing op het NPLV aangaande o.a. transparantie, inspraak, participatie en verantwoording. Daarnaast zijn in het onderzoekskader de wetenschappelijke kennis en best practices toegepast waar het gaat over effectief managen van complexe integrale problematiek waarbij diverse partijen en disciplines betrokken zijn. Wat betreft het NPLV Groningen-Noord wordt ingegaan op de voorwaarden die het rijk stelt, de ambities en doelen, de organisatie en governance, de financiën, bewonersbetrokkenheid, en monitoring en evaluatie.

Het is volgens de Rekenkamer duidelijk dat er al veel is gedaan om het programma op te zetten, maar dat er nog veel moet worden uitwerkt en in gang gezet. Zo is er nog geen duidelijke rol- en taakverdeling tussen de deelnemende partijen en ontbreekt het aan een concrete invulling van doelen en planning in de tijd om de ambitieuze doelstelling te halen. Hierdoor is het voor de raad moeilijk te bepalen waar de gemeente verantwoordelijk voor is en waar zij invloed op het programma uit kan oefenen. Het ontbreken van een concrete invulling van doelen en planning in de tijd maakt dat de voortgang en de resultaten van in te zetten acties en interventies niet eenduidig kunnen worden gestuurd, geëvalueerd, bijgestuurd, gemonitord en verantwoord. De gemeente en het programma vinden bewonersbetrokkenheid en inspraak van essentieel belang, al is het nog niet duidelijk hoe dit vorm gaat krijgen binnen het NPLV Groningen-Noord. Het

programma voorziet niet in structurele middelen vanuit het rijk waardoor financiering op de lange termijn, en daarmee ook het behalen van doelstellingen, niet zeker is.

Op basis van het onderzoek concludeert de Rekenkamer dat het voor de gemeenteraad nog niet mogelijk is (de ontwikkeling van) het programma aan de beleidsmatige en financiële kaders te toetsen. De tot op heden verstrekte informatie over het programma biedt de raad onvoldoende inzicht in de (financiële) inzet en voortgang van het programma.

De Rekenkamer doet aanbevelingen aan de samenwerkende partijen, het college en de raad om zowel bij te dragen aan de transparantie en effectiviteit van het NPLV Groningen-Noord als om de positie van de raad te verbeteren. De aanbevelingen richten zich op het verder vormgeven aan de projectmatige sturing van de samenwerking met bijbehorende commitment; het nader uitwerken van herkenbare doelen in de tijd om richting te geven aan de uitvoering, evaluatie, monitoring en verantwoording van het programma; inzicht geven over in te zetten en ingezette maatregelen; het verder concretiseren van de rol en positie van de bewoners in het programma; en het adequaat informeren en betrekken van de raad.

De aanbevelingen die de Rekenkamer in het rapport doet, zijn de volgende:

Ambitie en doelen NPLV Groningen-Noord

1. **MC/college:** Formuleer duidelijke – voor iedereen herkenbare – en in de tijd afgebakende (eind)doelen.
2. **College/raad:** Evalueer (alsnog) de eerder in Groningen-Noord ingezette acties en interventies in het kader van de wijkontwikkeling, wijkvernieuwing en de Regio Deal Groningen Noord.

Governance en organisatie

3. **MC/college:** Richt de afspraken, processen en structuren rondom verantwoordelijkheid en rekenschap (governance) binnen het NPLV Groningen-Noord zichtbaar, herkenbaar en eenduidig in.
4. **MC/college:** Richt een effectieve projectmatige (netwerk)sturing in om de integrale aanpak van het NPLV Groningen-Noord te managen (sturen, monitoren, evalueren, bijsturen en verantwoorden) zodat op zo effectief mogelijke wijze de gezamenlijk beschikbare mensen, middelen en handelingen in worden gezet om de doelen te bereiken.
5. **MC/college:** Anticipeer op ontwikkelingen in de markt en neem maatregelen om de kans op capaciteitsproblemen te voorkomen.
6. **MC:** Betrek ook andere relevante partijen bij het NPLV Groningen-Noord, zoals de (preventieve) gezondheidszorg en werkgevers.

Financiën

7. **MC/college:** Richt een gedegen verantwoording van het financieel management van het NPLV Groningen-Noord in.
8. **Raad:** Vraag om een paragraaf over het NPLV Groningen-Noord in de begrotingscyclus op te nemen.

Bewonersbetrokkenheid

9. **MC/college:** Geef duidelijk aan wat bewoners kunnen verwachten als het gaat om bewonersbetrokkenheid waaronder ook ‘radicale gelijkwaardigheid’, en de financiële vergoeding die zij hiervoor krijgen volgens het Ambitiedocument.
10. **MC/college:** Concretiseer de kaders rondom participatie in het NPLV Groningen-Noord in een participatieplan om recht te doen aan het aan bewonersparticipatie gehechte belang.
11. **College:** Overweeg – gezien de doelstelling en doelgroep van het NPLV Groningen-Noord en het grote belang dat de MC en de gemeente aan participatie hechten – om in de geest van de Omgevingswet en inspraakverordening alsnog het Gebiedsplan (en Uitvoeringsprogramma) ter inspraak voor te leggen.
12. **MC/college:** Betrek burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de verdere invulling en uitvoering van het programma.
13. **MC/college:** Communiceer tijdig en helder naar de inwoners over wat gefaseerd in de tijd de bedoeling is van het NPLV Groningen-Noord.
14. **Raad:** Ga periodiek na of (bewoners)participatie en inspraak op adequate wijze overeenkomstig de beleidsmatige en wettelijke kaders zijn meegenomen.

Monitoring en evaluatie/verantwoording

15. **MC/college:** Kies voor monitoring die zicht geeft op de wenselijkheid van het behaalde resultaat van ingezette acties, aanpak en interventies gericht op concreet geformuleerde in de tijd afgebakende in de praktijk te realiseren

en gerealiseerde projectmatige doelen, alsook op overstijgende (meerjarige) trends. Bedeel de behaalde resultaten, het effect en de bijdrage daarbij toe naar de te onderscheiden beslissingsgebieden van de bij die stap betrokken netwerkpartners.

16. **MC/college:** Evalueer, mede aan de hand van het onder 15 gestelde, periodiek de effectiviteit en het doelbereik van het NPLV Groningen-Noord (effectevaluatie). Evalueer daarbij tevens periodiek de onderlinge samenwerking binnen het NPLV Groningen-Noord (procesevaluatie).
17. **MC/college:** Zorg per wijk voor een duidelijke meting van de stand van zaken gekoppeld aan doelen gefaseerd in de tijd. Breng alsnog de stand van zaken bij aanvang van het NPLV Groningen-Noord in beeld.

Positie gemeenteraad

18. **College:** Expliciteer in stukken aan de raad (collegebrieven, beleidsstukken, raadsvoorstellen) de samenhang met Groningen-Noord en het NPLV Groningen-Noord.
19. **Raad:** Bepaal welke informatie de raad van het college verwacht in het kader van het NPLV Groningen-Noord: in welke gevallen wil de raad informatie ontvangen, wensen en bedenkingen geven of besluiten.
20. **College en raad:** Ga en blijf in gesprek en maak afspraken over wat in het kader van het NPLV Groningen-Noord – maar ook in algemene zin – verstaan dient te worden onder ‘ingrijpende gevolgen’ waarover de raad op grond van artikel 169 Gemeentewet om wensen en bedenkingen moet worden gevraagd.
21. **Raad:** Bespreek onderling welke rol de raad wil bij het NPLV Groningen-Noord wil hebben en hoe daar invulling aan te geven.
22. **Raad:** Organiseer jaarlijks een technische/beeldvormende sessie over het NPLV Groningen-Noord over de te realiseren en gerealiseerde resultaten, de wenselijkheid daarvan, de opvolging en de positie van de inwoners en de gemeente daarin.

In het rapport zijn aanbevelingen 1 tot en met 8, 10, 13 en 21 voorzien van een nadere toelichting. De aanbevelingen en deze toelichting zijn te vinden op bladzijde 56 tot en met 58 in het rapport.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

N.v.t.

Financiële consequenties

N.v.t.

Overige consequenties

N.v.t.

Vervolg

Wanneer de gemeenteraad de aanbevelingen overneemt, is het (conform bestaande afspraak) aan het college van B en W om over de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen te rapporteren, in ieder geval via de voortgangsrapportages.

Lange Termijn Agenda
